

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 דְתוֹרָה', החלק הגלוי של התורה, חלק הפשט וההלכה שֶהָרִי עַל זֶה אֵין
2 צָרִיךְ בְּקִשָּׁה מְיֻחָדָת לְסִיּוּע מִיּוּחַד מִלְמַעְלָה עַל כֵּן, כִּינֵן שֶׁנִּגְלָה
3 דְתוֹרָה' נִתְּנָה מִלְכַתְחִילָה בְּאוֹפֵן שֶׁבָּא בְהִבְנָה וְהַשְׁגָּה בִשְׂכַל
4 הָאָדָם, וְהָרִי זֶה כְּמִשְׁלַל הָאָדָם הָאוֹמֵר דְּבַר שֶׁכָּל, רַעִיּוֹן שְׂכָלִי
5 מְסוּיִים, שֶׁרְצוֹנֵו שְׂוֹלְתוֹ הַשּׁוֹמֵעַ
6 אֵת דְּבָרָיו יִכְיִן בְּטוֹב וְיִקְלוֹט הַיָּטִב
7 מֵה שֶׁהוּא אוֹמֵר, דָּאֵם לֹא כֵן,
8 לֹא הִנֵּה אוֹמֵר אֵת הַדְּבָר־
9 שֶׁכָּל, וְעַל־דִּרְךָ־זֶה לְמַעְלָה,
10 שֶׁפְּאָשֵׁר הַקֶּבֶ"ה נוֹתֵן לְכִנֵּי
11 יִשְׂרָאֵל אֵת הַתּוֹרָה, בְּיָדָיו
12 רְצוֹנֵו שֶׁכִּינֵי יִשְׂרָאֵל יִבְיִנוּ אֵת
13 הַתּוֹרָה, וְלִכֵּן נוֹתֵן אֵת הַתּוֹרָה
14 בְּאוֹפֵן שֶׁתָּבֵא בְהִבְנָה וְהַשְׁגָּה
15 שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִקְבְּלֵי הַתּוֹרָה, וְלִכֵּן
16 מוֹכֵן שְׂדוּד הַמֶּלֶךְ לֹא הִיָּה צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ
17 בְּקִשָּׁה מִיּוּחָדָת עַל כֵּן.
18 וְעוֹד זֹאת, דְּהִנֵּה, עֵינֵךְ עֲנֵן
19 לִימוּד הַתּוֹרָה אֵינוֹ הַלִּימוּד
20 כִּשְׁלַעֲצָמוּ אֲלֵא הַעֵינֵךְ הוּא
21 שֶׁהַלִּימוּד מִבֵּיא לְיָדִי
22 מַעֲשֵׂה⁶, מַעֲשֵׂה הַמְצוֹת,
23 וְהִנֵּנוּ, שֶׁעַל־יָדֵי לִימוּד
24 הַתּוֹרָה בָּאִים לְקִיּוֹם הַמְצוֹת
25 בְּפוּעַל, וְהִנֵּנוּ, לְפִי שֶׁכָּל עֲנִינֵי
26 הַמְצוֹת יִשְׁנֵם בְּתוֹרָה, כְּלוּמֵר,
27 הַעֲנִינִים שְׂבָאִים בְּפוּעַל בְּקִיּוֹם הַמְצוֹת
28 קִיּוּמִים, כְּמוֹכֵן רוּחֵנוּ, בְּתוֹרָה כְּמוֹ
29 שֶׁכְּתוּב⁷ זֹאת הַתּוֹרָה אֲדָם,
30 וְהַכְּתוּב נִרְדַּשׁ גַּם כְּמוֹכֵן זֶה שִׁישׁ
31 דִּימִיּוֹן בֵּין הַתּוֹרָה לְאָדָם דְּכָשֵׁם
32 שֶׁבָּאָדָם יֵשׁ רַמ"ח אֲבָרִים
33 וְשִׁס"ה גִּידִים, כְּמוֹ כֵן יֵשׁ
34 בְּמִקְבֵּל בְּתוֹרָה רַמ"ח מְצוֹת־
35 עֲשֵׂה וְשִׁס"ה מְצוֹת לֹא־
36 תַעֲשֵׂה⁸, וְעַל־יָדֵי הַלִּימוּד
37 דְּרַמ"ח מְצוֹת־עֲשֵׂה וְשִׁס"ה
38 מְצוֹת לֹא־תַעֲשֵׂה כִּפִּי שֶׁהֵם
39 בְּתוֹרָה, בָּאִים לְקִיּוֹם כָּל
40 הַמְצוֹת בְּפוּעַל. וְכִינֵן שֶׁכָּל
41 אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל חִיב
42 לְקַיֵּם אֵת הַמְצוֹת [אֶלֵא שִׁישׁ

מְצוֹת שֶׁכָּל אֶחָד צָרִיךְ לְקַיֵּם אֵין
שֶׁמְקַיֵּם עַל־יָדֵי הַתְּפִלָּתוֹ עִם כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כו'⁹, כְּמוֹבֹאֵר
בְּאִגְרַת הַקּוֹדֶשׁ שֶׁבִּסְפָר הַתְּנַיָּא מְדַבְּרֵי הָאֲרִיז"ל "שְׂכַל אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל צָרִיךְ
לְבֹא בְּגִלְגּוּלִים רַבִּים עַד שִׁיקִּים כָּל תְּרִי"ג מְצוֹת הַתּוֹרָה בְּמַחֲשָׁבָה דִּיבּוּר
וּמַעֲשֵׂה לְהַשְׁלִים לְבוּשֵׁי נַפְשׁוֹ וּלְתַקְנָם
שֶׁלֹּא יִהְיֶה לְבוּשָׁא דְחִסְרָא כו' לְבַד
מְצוֹת הַתְּלוּיּוֹת בְּמִלְךְ שֶׁהוּא מוֹצִיא כָּל
יִשְׂרָאֵל כִּי הוּא כְּלָלוֹת כּוֹלָם כו' וְהַטַּעַם
הוּא כְּדִי לְהַלְבִּישׁ כָּל תְּרִי"ג בְּחִינּוֹת
וּכְחוֹת שְׁבַנְפִּשׁוּ אַחַת מֵהֵנָּה לֹא
נַעֲדָרָה...". וְכִדִּי שִׁיּוּכָל הָאָדָם
לְקַיֵּם אֵת הַמְצוֹת בְּפוּעַל צָרִיךְ
לְלַמְּדֵם תְּחִלָּה בְּתוֹרָה, וְיִמָּה
גַּם שֶׁלִּימוּד הַתּוֹרָה
כְּשֶׁלְעֲצָמוֹ הוּא אֶחָד מִמְצוֹת
הַתּוֹרָה, הִרִי בְהִכְרַח שִׁיּוּכָל
לְהִבִּין וְלְהַשִּׁיג אֵת הַתּוֹרָה,
וְאֵין צוֹרֵךְ לְבַקֵּשׁ מְיֻחָדָת
עַל זֶה, שֶׁהָרִי כְּאִמּוֹר הַבֵּנֵת דְּבָרֵי
הַתּוֹרָה הִיא דְּבַר הַכְּרָחֵי וּמוֹכֵן מֵאֲלוֹי
וְרִק יֵשׁ תְּנַאי אֶחָד הַכְּרָחֵי בְּלִימוּד
הַתּוֹרָה שְׁבוּנוֹסָף לַעֲצֵם הַלִּימוּד צָרִיךְ
לְהִיּוֹת עֲנֵן הַיְגִיעָה בְּתוֹרָה,
כְּמֵאֲמַר רַבּוֹתֵינוּ ז"ל¹⁰ בְּגִמְרָא
יְגַעְתִּי וּמְצָאתִי תַּמּוּן כו'.
וּמִזֵּה מוֹכֵן שֶׁכְּפִשְׁת דָּוִד
הַמֶּלֶךְ "גַּל עֵינַי" גו' אֵינָה
עַל 'נִגְלָה דְתוֹרָה', אֶלֵא זוֹ
בְּקִשָּׁה מִיּוּחָדָת מֵהַקּוֹדֶשׁ־בְּרוּךְ־הוּא
שִׁיפְקָח אֵת עֵינָיו עַל פְּנִימִיּוֹת
הַתּוֹרָה, שֶׁזֶהוּ אוֹמְרוּ נְפִלְאוֹת
מִתּוֹרָתְךָ, נְפִלְאוֹת דִּיקָא, וְדִיּוּק
הַלְשׁוֹן "נְפִלְאוֹת" מוֹרָה עַל כֵּן
שְׂמִדּוּבַר בְּחִלְק הַמּוֹפְלָא שֶׁל הַתּוֹרָה,
פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה, וּבְפִרְט עַל־פִּי
הַיְדוּעַ שֶׁהַלְשׁוֹן פְּלֵא
(נְפִלְאוֹת) מוֹרָה עַל הַפְּרָשָׁה
וְהַבְּדָלָה וְעַל כֵּן שֶׁהַעֲנִין מוֹרָם

(6 ב"ק יז, א. 7) חוקת יט, יד. וראה זהר ח"ב קיז, ריש ע"ב. ח"ג כט, ב (ברע"מ). 8) ראה זח"א קע, ב. 9) ראה תניא אגה"ק רסכ"ט. 10) מגילה ו, ב.